

სტამბა და რედაქცია:

ტფილისი, სასახლის ქუჩა, სათავად-
პრინციპალის მარჯვენა-

კუთხეში მდებარეობს. სათავადის
სახლთან 10 სათამბო და 3 სათამბო და
სახლთან 6-7 სათამბო და 7 სათამბო და
სახლთან 6-7 სათამბო და 7 სათამბო და

სახლთან 6-7 სათამბო და 7 სათამბო და
სახლთან 6-7 სათამბო და 7 სათამბო და

სახლთან 6-7 სათამბო და 7 სათამბო და
სახლთან 6-7 სათამბო და 7 სათამბო და

სახლთან 6-7 სათამბო და 7 სათამბო და
სახლთან 6-7 სათამბო და 7 სათამბო და

სამხატვრო

სამხატვრო-ლიტერატურული გაზეთი

სამხატვრო გაზეთი

ერთი წლით 6 მან., ნახევარწლით 3 მან.,
თითო ნომერი 1 მან.,
ფასი განსაკუთრებით მცირეა.
გვერდობრივი სტრიქონი პირველ გვერდზე 10 კ.
მეორეზე 4 კაპ.

Типография и Редакция
„ЦНОБИСЬ ПУРЦЕЛИ“
Тифлисъ, Дворцовая д. Дворянства
Телефонъ № 363.

ნიმუშის ნაწილობრივი შეკრებილობა ამით აუწყებს ნათესავთა
და ნაცნობთ გულის მწუხარებით, რომ ხანგრძლივის ავადმყოფობის შემდეგ კვირა დამს გარდაიცვალა მეუღლე მისი
გიგო ნანეიშვილი,
რომელიც მსახურებდა ტფილისის სათავად-პრინციპალის ბანკში.
მიტველებულს გასვენებენ კალაუზის ეკლესიაში სამშაბათს, 20
მაისს, დაღას 9 საათზე და მერე ეკლესიიდან წაასვენებენ კუ-
კის სასაფლაოზე. (1)

სამხატვრო-მომავალი ბავშვები

ქართველი შორის წერა-კითხვის გამავრცელებლის საზოგადოების
სასარგებლოდ დანიშნულია 24 და 25 მაისს
თავად-პრინციპალის (არწრუსისეული) ქარვასლის ბაღში.
ქართველი დაიწვება დილის 10 საათზე და გათავდება საღამოს 10 საათ.
გაჭრამის დროს დაუკრავს მუსიკა.
ბაღში შესასვლელი ბილეთი ღირს 20 კაპ.



სლავიანის მოკრული ოთახები

გაქვთ სობორის სასახლეში, ალექსანდრეს ბაღის ახ-
ლად, შენა-სარმა, ახლან ეველა დაქვეყნებულია

„სლავიანსკი ნომრები“

ყოველის მხრით მოკრული, სუფთა, წმინდა და გაწყობილია როგორც
ოჯახისათვის, აგრეთვე უცხო-შვილობათვის.
ფასი დაღ და დამე 40 კაპ-დან 3 მანათამდე
თავად 10 მან.-დან 50 მანათამდე

მავე ნომრებში შეიძლება გაიმართოს დიდი ნაღებები, ვაშლები, ქო-
რწილები და სხვა-და-სხვა წვეულებანი.
შეიძლება აგრეთვე სადილ-ვახშმის შეკვეთა.

„Славянскія меблированныя комн.“

Старопочтовая ул. близъ Александр. сада, въ домѣ Ванск. собора.
(30—30) პატრიარქის დაამატრა ხუნდაძე.

იაპონეთის საუცხოვრო ნივთები
ეს არის ეხლ მივიღეთ სხვა-და-სხვა ფაქტურები (ეტაჟერები)
მოხატული და მოვარაყებული
მრავალი მუთები, ლარანები (ვახა), მარანები, მარანები,
ფარანები, სონანები, საფარანები, საფარანები, ფარანები
სელები, მოხუკებულთა მკვლელები
* ათას-დასამბოების მოსართავი ნაფთა და სამკაულები *
იქვე ისყიდება ჩინეთის
ჩინური და **ფანა**
ეს ყოველივე მოიკითხეთ
„ალმოსავლეთის ვალაზიანი“
კვილაძესთან
ლორის-მელიქოვის ქ. ზუბალოვის სახ. № 4, სემინარიის პირდაპირ.
„Восточный магазинъ“
А. Меркулядзе
Прошу убедиться въ изяществѣ
японскихъ вещей
Лорисъ-Меликовская ул. № 4. (30—25)

შპალერების საზოგადოება
ი. გ. მელიქიშვილისა
ტფილისი, სასახლის ქ. სათავ.-პრ. სახლი № 102
ეკლესიის იძულებული ძრავალი ხარისხის მძალური
ფასი ეველაფერზე აფთა
შპალერი თვითონ ნაქერი 8 კაპ. მოყოლებული 20 მანათამდე
ათას-დასამბოების მოსართავი და გასწვობი სამკაულები.

Депю обоевъ
И. Г. МЕЛИКОВА
Тифлисъ, Дворцовая ул., д. Грузинскаго Дворянства (бывш. Аринуи)
№ 102, около муз. магаз. ЛАНКО. (100—9)

სპარსეთის მუზეუმი
ქართველი ტყვე
პოემა
თავ. კაპა დადასანის
ფასი 2 კაპ.
ასი ცალი იყიდება 1 მ. 40 კ.
ორასი — — 2 მ. 50 კ.
სამასი — — 3 მ. 60 კ.
მსურველნი მაქმართავენ „ცნობის ფუ-
რტის“ რედაქციას.

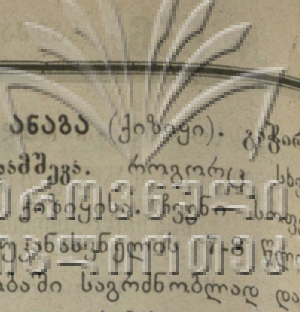
სამკურნალო და ამბულატორიის
ს. ბ. თოფურიასი
ქუთაისში.
სამკურნალოში 50 საწოლია ავად-
მყოფთათვის. მიიღებენ ავადმყოფ-
ნი: მანჯანასა, სურვების, საქარუნ-
გო, თვალის და დედათა ზვადმყოფ-
ობასანა.
გადამდებ სენით ავადმყოფნი არ მი-
იღებენ:
ავადმყოფთ სინჯავენ დილის 11
საათიდან ნაშუადღევს 3 სა-
თამდე. შინაგან და ნერვების ავად-
მყოფობას სწამლობს **ს. ბ. თო-
ფურია**. საქირურგიო ავადმყოფობას
და სიფილისს **ფ. პ. გვარამია**.
დედათა ავადმყოფობას მკურნალი
ქალი **მ. თ. კობანი**.
20 მაისიდან — დედათა ავადმყოფო-
ბის და აკუსერობის **Dr P. ბა-
ცაშვილი**.
თვალის ავადმყოფობას — **ი. პ.
პარანაძე**.
ამბულატორიაში არის კაბინეტი,
საექიმო და საბაქტერიოლოგიო
გამოკვლევისათვის, ელექტრონი
ლობისათვისა და საჩისთვის.
სამკურნალო კორპორი **ს. ბ. თო-
ფურია**.
Львѣниця С. В. Тонурія въ Кутаисѣ.

ბანისპირა და დაფსება
ტფილისის მამულებისა
დაფსება სამკურნეო
შემოსავლისა
მამულის გეგმის შედგენას და სს.
კისრულობს ალექსანდრეს გრაგალას ქუ
სამხატვრო, ლაბორატორიის ქუჩა
№ 26.
Александръ Григоріевичъ Снѣжковъ,
Лабораторная, № 26. (50—19)

ექიმი
კ. ი. გელიშვილი
მიიღებს
ველის, ცხვარის და ვურათ
ავადმყოფებს.
დილ. 9—11 ს. საღამოზე 5—7 ს.
მიხეილის ქუჩა, ნემსების ეკლესიის
პირდაპირ.
Докторъ К. И. Гдзелишвили.
Михайловская, противъ кирки.
(100—9)

ახალი ამბავი
* * * გამოსაღებებს ალექსანდრე
ენისკანდრისა. 17 მაისს, სიონის
საკათედრო ტაძარში ყოვლად-უსა-
მღვდელოესმა ლეონიდემ გადაიხა-
და წირვა და შემდეგ პარაკლისი
გურია-სამეგრელოს ეპისკოპოსის
ყოვლად უსამღვდელოესის ალექ-
სანდრეს საღვთობრივად და მის-
დამი რწმუნებულ ეპარქისაკენ
გზის დასალოცავად. პარაკლისის
გათავებისა და მრავალ ეპიკონის
წარმოქმნის შემდეგ ყოვლად-უსა-
მღვდელოესი ალექსანდრე გამო-
ბრძანდა საკურთხევილიდან და სამ-
ჯერ გადასახა ჯვარი მლოცველთ.
სიონის ტაძრის კანდელაქმა მ. ა.
თოთბაძემ, ქალაქის სამღვდელოე-
ბის სახელით, რომელიც იქვე იმ-
ყოფებოდა, წარმოსთქვა გრძობით
სავე სიბრძნე, რომლითაც დაახ-
სიათა მღვდელმთავრის ხანგრძლი-
ვი მოღვაწეობა და მართვა მას
ივერის ღვთისმშობლის ხატი. ალ-

ღვთისმშობლის ხატი. ალ-
სუხა და გულითადი მადლობა გა-
დაუხადა სამღვდელოებს კეთილ
მსურველობისათვის.
ტაძრიდან გამოსვლის დროს აუ-
არებელი ხალხი მიაწყდა ყოვლად
უსამღვდელოეს კურთხევის მისა-
ღებად და გამოსამშვიდებლად. ხალ-
ხი ტიროდა და თვით მსკოვან
მწყემსთ მთავარსაც მძულარე ცრე-
მლი გადმოსდიოდა თვალისგან.
გამოთხოვება მეტის-მეტად სამძიმო
და სამწუხარო იყო.
მას შემდეგ მისი ყოვლად უსა-
მღვდელოესობის სადგომში თავი
მოიყარეს ქართველ საზოგადოების
სხვა და სხვა დაწესებულებათა და
მწერლობის წარმომადგენლებმა.
თავადმა ილია ქავკავაძემ მიმართა
ეპისკოპოსს მშვენიერი სიტყვით *),
რომელშიაც დაასურათა მღვდელ-
მთავრის მოღვაწეობა მართლ-მადი-
დებელ ეკლესიის სასარგებლოდ
და ქართველ ხალხის წარსამატებ-
ლად, რომლის მადლიერი წარმო-
მადგენელი მიართმევენ მეუფეს
სამღვდელმთავრო კვერთხსაო, ხო-
ლო თავის ნუგეშად ქართველ სა-
ზოგადოებას მიანია მისი ყოვლად
უსამღვდელოესობის ამისწული,
ეპისკოპოსი ლეონიდე, რომელიც
აღზრდილია თვისი ბიძის ხასიათის
თანხმად—სარწმუნოებისა, სამშო-
ბლო ეკლესიისა და ქვეყნის სი-
ყვარულში. მისმა ყოვლად უსა-
მღვდელოესობამ უპასუხა მოკლე
სიტყვით. მადლობა გადაუხადა შე-
კრებილთ, სთხოვა მათ, შეიჩი-
ნეთ სარწმუნოება, ღვთისა, მეფი-
სა, ეკლესიის სიყვარული და მთა-
ვრობის მორჩილებაო, დაიცავით
სიქადული წინაპართა ანდერძი,
რომელთაგან მრავალმა, მეფეებმა,
მთავრებმა და უბრალო ხალხმა,
წამების გვირგვინი დაადგესო, სა-
სტიკად დაიცავით აგრეთვე ზნეო-
ბა და საოჯახო კავშირის სიწმი-
ნდო და მეც საქართველოს მეო-
რე კიდევ სულით და გულით
ჩემს ყოფილ სამწყობთან ვიქნები
და ვილოცავ მისი წარმატებისათ.
ქავკავაძის სიტყვამ მეტად მძლავ-
რი ზედ გავლენა მოახდინა ყვე-
ლაზე და მრავალი ცრემლი აფქ-
ვევია. თვით ქავკავაძეც ძრიელ
აღლევებულად იყო მსკოვანი მწყემს
მთავრის გამოთხოვების დროს.
საუცხოვრო ნაკეთები ვერცხ-
ლის კვერთხი, რომელიც მიართ-
ვეს მის უსამღვდელოესობას, გა-
მოწერილია მოსკოვიდან: მაზე შე-
მდეგი წარწერა: „აღიღი კვერთ-
ხი ესე და წარიყვანე ვრი ჩვენი
გზასა სიმართლისასა“. 15 მაისი
1898წ.
* * * ყოვლად უსამღვდელოესის
ალექსანდრეს წარმომხსენებელი გუშინ,
*) სიტყვა დაიბეჭდა.



დილის 9 საათზე, ტფილისის ვოგზალს დიდძალი ხალხი მოაწყდა ყოვლად-უსამღვდელოესის გურიისამეგრელოს ეპისკოპოსის აღექსანდრეს გამოსათხოვებლად, რომელიც თავის ახალს სამწყსოში მიბრძანდებოდა.

მრავალი სამღვდელოება, ერის კაცნი, ქალნი და ვაჟნი მოუთმენლად ელოდნენ ყოვლად უსამღვდელოესს რკინის გზის სადგურზე. ის იყო მობრძანდა მსკოვანი მღვდელთ-მთავარი და თან მოჰყვა ყოვლად სამღვდელო ლეონიდი — ეპისკოპოსი გორისა და სხვანიც. მობრძანებისთანავე ყოვლად უსამღვდელოესი შებრძანდა ეგრედ წოდებულ სახელმწიფო დარბაზში, სადაც მიეგებნენ როგორც სასულნიერო, აგრეთვე ერის კაცნიც. სხვათა შორის ორბელიანის ეკლესიის მღვდელმა მამა ბერიძემ მართვა ყოვლად უსამღვდელოესს ძველებურს წესზე — ხრჩაზე პური, კიტრი და ღვინო და თან მოკლევ სიტყვაც მოახსენა.

დაპირველ პირველი ზარი და ყოვლად უსამღვდელოესი წამობრძანდა, ყველა სათითაოდ გამოეთხოვა ხელზე ამბორით. მწყემსთ-მთავარი აბრძანდა მისთვის საგანგებოდ მობმულ სალონ-ვაგონში; თან აჰყვინენ ყოვლად სამღვდელო ლეონიდი, რექტორი სემინარიისა არხიმანდრიტი სერაფიმი და ბევრი სხვა მღვდლები ტფილისისა; აქაც გამოემშვიდობა ყოვლად უსამღვდელოესი თვითელს.

მესამე ზარის შემდეგ მატარებელი წელა დაიძრა. ყოვლად უსამღვდელოესმა ხალხი აკურთხა და პირველი გადასწერა. აუარებელმა ხალხმა მოწიწებით ქუდი მოიხადა და თავი დახარა. ბევრს ქალს თუ ვაჟს გული აუძულდა და ქვითინს მოჰყვენ; თვითონ ყოვლად უსამღვდელოესსაც მოერია ცრემლი...

მსკოვანს მწყემსთ-მთავარს თან გაჰყვენ ზოგნი გორამდე და ზოგნი მიჩეილოვამდე. სხვათა შორის გორამდე გაჰყვა გორის ეპისკოპოსი ლეონიდი, სიონის ტაძრის მებქე მამა თოთბაძე, რკინის გზის მღვდელი დეკანოზი მამა ნანობაშვილი და სხვანი მრავალნიც.

გზა და გზა ყოვლად უსამღვდელოესს აღექსანდრეს დახვდებინა: გორში იქაური სამღვდელოება და თავაღ-აზნაურობა, ხაშურში სამღვდელოება და ერის კაცნი; სამტრედიისში ყოვლად უსამღვდელოესი გადმოვა და ღამით იქ მოისვენებს მისთვის საგანგებოდ მომზადებულს სადგომში. იქვე მიეგებება იმერეთის სამღვდელოება; ხოლო მკორე დღეს დილა აღრიანად ყოვლად უსამღვდელოესი გაემგზავრება ფოთისაკენ მატარებელ № 303, ფოთში ჩაბრძანდება დღეს დილის 8 საათზე, სადაც დახვდება სამღვდელოება, ქალაქის გამგეობა, ხმონები, ვაჭრები და სხვა და სხვა დაწესებულებათა წარმომადგენლები.

* მანასკრის მოაბრძანება. გუშინ საღამოს გზათა მინისტრი თავ. პ. ი. ხილკოვი ბათოში მობრძანდა და იმავე საღამოს საგანგებო მატარებლით ტფილისში გამოემგზავრა.

* * „შუამავლის“ ამხან. კრება, რომელიც დანიშნული იყო კვირა საღამოს, წვერთა საქმეო რიცხვის დაუსწრებლობის გამო გადადებულ იქნა მაისის 31-სათვის. ეს კრება უთუოდ შესდგება და კანონიერი იქნება, რამდენი წვერიც უნდა დაესწროს.

* * მედიკონ ბალანჩავას კონტრა. ჩვენი ახალგაზდა მომღერალი და კომპოზიტორი მედიკონ ბალანჩავაძე, როგორც შევიტყუეთ, იმ კვირას ჰმართავს კონცერტს სათავად-აზნაურო თეატრში.

* * ეპისკოპოსის გრაგვლის გადადება. „კავკასს“ ფოთიდან დედაბუთით ატოკობინებენ, რომ გუშინ ქალაქმა დიდი პატივისცემით გააცილა ეპისკოპოსი გრიგოლი, რომელიც გადაყვანილ იქნა მოსკოვს. სამწყსო მართვა ყოვლად სამღვდელოს, ადრესთან ერთად, კვერთხი წარწერით: „ღრმად პატივცემულ მწყემსთ მთავარს და მკერმეტყველ მქადაგებულს ღვთის სიტყვისას.“

* * მთავარ-მართებლას გამოამგზავრება. პეტერბურგიდან, როგორც ოფიციალურად იუწყებიან, გადადებულ იქნა რამდენიმე დღით.

* * შავი ქვას გადაწადვასე ტარაფის შემცარების საქმეს, როგორც „ნოვ. ობ.“-ეს აუწყებენ პეტერბურგიდან, ამ დღეებში ხელმეორედ განიხილავს სატარიფო კომიტეტი.

* * სათავად-აზნაურო საკურთხეთო დახმარების კასი. პეტერბურგიდან გამოგზავნილ პროექტის განსახილველად 15 მაისისათვის დანიშნული ტფილისის გუბერნიის თავაღ-აზნაურობის სამაზრო წინამძღოლთა და დეპუტატთა სხდომა არ შესდგა, ზოგიერთ სამაზრო წინამძღოლთა მოუსვლელობის გამო.

* * ახალა დახმარება. როგორც ისმის სენაკის მაზრის უფროსის თანაშემწე ი. ა. ლაზარენკო დანიშნულია ოზურგეთის მაზრის უფროსად, ხოლო ლაზარენკოს ადგილზე გადაყვანილია აბაშის ბოქაული თავ. ვ. ს. აბაშიძე.

* * ხორცის ბეჭდვას სასაკლავო. 16 მაისს ტფილისის ქალაქის გამგეობამ მიიღო ბეჭდები, რომლებიც მან საგანგებოდ შეუქვეთა სასაკლავოზე ხორცის საბეჭდავთ. ხორცის ბეჭდვა უკვე შემოღებულ იქნა გუშინიდანვე.

* * საგანგებო მატარებლები. საგარეო სეზონის განმავლობაში ამიერ კავკასიის რკინის გზის გამგეობას განზრახვა აქვს, როგორც ისმის, დანიშნოს დღესასწაულების წინა დღეებში მკორე წყვილი საგარეო მატარებლები ტფილისსა და ბორჯომს შუა. ჩვეულებრივი მატარებელი № 7 გადის ტფილისიდან ნაშუადღევს 30 წუთზე, ხოლო № 76 გავა ხოლომე ნაშუადღევს 3 საათზე. ამით განზრახვა აქვთ თავიდან აიცილონ მატარებელში ადგილის უქონლობა.

* * ქვას ტეხვა ქალაქში. საზოგადოებრივი წესიერების დასაცვლად ტფილისის პოლიციისტერს ბ. მასტიკის საკიროდ მიანიხილად აკრძალულ იქმნეს. ქალაქის შიგნით ქვის ტეხვა ასაფეთქებელ ნივთიერების შემწეობით. ამის გამო ბ. მასტიკი სთხოვა ქალაქის მოურავს, წინადადება მიეცით საბუღალს იმის შესახებ, რომ შედგენილ იქმნეს აღნიშნულ საგნის შესახებ ჯეროვანი საკლდე-ბულო დადგენილებანი ქალაქის მცხოვრებთათვისა...

* * ბრძოლა ფალაქსურასთან. მიწად-მოქმედების სამინისტრო ჰგზავნის საზღვარ გარეთ ოთხ აგრონომს, რომლებმაც ადგილობრივ უნდა გაიციონ ფლოქსერასთან საბრძოლველი ზომები. გავზავნილი პირნი ამ საქმეს უმთავრესად შეისწავლიან ისპანისა, იტალიისა და საფრანგეთში.

* * ზარაფის მსაფლავ გამოაფენასე. როგორც ისმის, მონაწილეობას არ მიიღებენ რუსეთის იმპერიის სამრეწვლო-საეკლესიო სკოლები.

* * ნაფაც მსაჯულთა სასამართლო კავკასიაში, როგორც სატახტო გაზეთებს გაუგონია, სასჯულო საქმეთა სამინისტრო ამ წლის შემოდგომაზე შეუდგება იმ კითხვის საშოლოდ, შემუშავებას, რომელიც შეეხება ჩრდილოეთ კავკასიაში ნაფაც მსაჯულთა სასამართლოს შემოღებას.

* * მუხრან-მუხრანისა და მუხრან-მუხრანის კურსებს, როგორც თეორეტიკულს, ისე პრაქტიკულს, კავკასიის მეაბრეშუმეობის სადგურში განაგრძობენ 15 ივნისიდან 1-ლ აგვისტომდე. კურსებში მონაწილეობის მიღება შეუძლია ყველა მსურველთ უფასოდ, მაგრამ აბრეშუმის გაწმენდის, დახვევისა და ქსოვის მსურველნი-კი გადაიხდიან მათ-მეორ ნახმარ მასალის ღირებულებს. პრაქტიკაში მონაწილეობის მიღება შეუძლიათ მსურველთ იმავე პირობებით მთელი წლის განმავლობაში.

* * საფუძვლიან საყვედურა. ჩვენ მივიღეთ შემდეგი ფრიად საშუაბრო წერილი: „ბნო რედაქტორო! გთხოვთ ამ ჩემს წერილს თქვენს გაზეთში ადგილი მისცეთ: დიდსა და დიდს საყვედურს ვუცხადებ „ცნობის ფურცელს“, რომელზედაც შეცდომით არის დანიშნული რიცხვები: შაბათს „16“-ს მაგიერ „17“ და კვირას „17“-ის მაგიერ „18“, რადგან 16-ს ბანკში საკირო ქალაქი უნდა შემეტანა მამულის დასაგირავებლად და როდესაც თქვენს გაზეთს დახვდეთ და წავიკითხე; „შაბათი 17“-ო, გულის ფრიადი ამივარდა და მეორედ დღეა ლოგინში ვწევარ.“

თბილისელი პეტრე. ჩვენ რაღა გვეთქმის, თუცა საექვლად მიგვანია ასე ემოქმედოს მასზე ამ ჩვენს უნებლიეთს შეცდომას...

* * რუსული წარმოდგენა ზარგვალ კავკასიის სასამართლო ბატალიონში. 14 მაისს, აქ ჩვენი ტელეგრა-

ფის მოხელეთა ჯარის კაცებმა გავმართეთ რუსული წარმოდგენა, 2 პიესა: 1, «Баранъ не свой братъ», 2, «Вотъ такъ выручили изъ бѣды». ბატალიონი აღიუტანტის პორუჩიკი ქაჩილაძეს თანაშემწეობით. ამ წარმოდგენამ მშვენიერად ჩაიარა და კიდავც დიდძალი ხალხი დაესწრო, მხოლოდ ჩვენი სალდათების და ბნაფიცრების ნაცნობების ჰეტი არა ვინ იყო, რადგანაც უცხო ხალხს ნება არა ჰქონდათ შამოსელისა. მაყურებლების მხიარულობას, ტაშის კვრას და ძახილს ბოლო აღარ ჰქონდა. წარმოდგენა დაიწყო საღამოს 7 საათზე და გათავდა 11 საათზე.

ალექსანდრე ნაესკოველი

* * მოკლე ბავშვი. კვირას, 17 მაისს, 12 საათზე, ვერის იქით მინდორში მენახირემ იპოვა ჩვარში გახვეული ხუთი-ექვსი დღის ყმაწვილი, რომელსაც სახე მზისგან დახეთქადა, რა სისძაგლეს არ სწადიან ზოგიერთი ღმერთ გამწყრალი დედები, უკანონო სიყვარულის ნაყოფის გამო!

* * დ. ოჩხიჩიკი (აფხაზეთი). უბედურა შემთხვევა. ამ თვის 14, საღამოს 8 საათზე, აქ თოფების სროლა გამართეს, რადგანაც ვეჩვეულებად აქვთ უქმე დღეებში. აქაური მოვაჭრის ალი კარახანის მალაზიის წინ, სადაც გაჩირადნებული იყო, ერთმა ახალგაზდა თათარმა მოიტანა თავისი თოფი და დაიწყო სროლა, რამდენჯერმე გაისროლა და მერე საწყალ თათარს თავისივე თოფი გაუსქდა და ორივე ხელები და პირისხეც წაუხდინა. თოფის ნატეხი გულზედაც მოხდა თათარი მაშინათვე თავის ბინაზე წაიყვანეს და ჩვენი ლაბისი ექიმმა მიაშველეს, რომელმაც გულიდან თოფის ნატეხი ამოიღო და წამალიც მისცა.

* * მ. ფოთი. საქველ-მოქმედო საზოგადოება. ამ წლის 14 მაისს, აქ დაარსდა „საზოგადოება ღარიბ მოწაფეთა დასახმარებლად“, სამეგრელოს საქალაქო ექვს კლასიან სასწავლებელთან. ცხრამეტ წვერთა თანადასწრებით. ბნ ინსპექტორმა პლოხოტნიკოვმა მადლობა მოახსენა, ვინც კეთილ ინება და ჩაეწერა წვერებად ამ ახალ საქველ-მოქმედო საზოგადოებაში. შემდგომ კრებას წაუკითხა წესდების § 14, რომლითაც საზოგადოებას უნდა ექნეს არჩეული გამგეობა შემდეგ 4 წვერისაგან, 2 კანდიდატი და 3 სარევიზო კომისიის წევრიც. უფროს წვერად ითვლება თვით-ინსპექტორი სასწავლებლისა და ერთი მასწავლებელთაგანი იმავე სასწავლებლისა, თანახმად განკარგულებისა ქუთაისის გუბერნიის დირექტორის კრებამ აირჩია საზოგადოების უმთავრეს წვერებად: ბ-ნი ნიკოლაძე, ჯალალოვი, გოვორუხინისა და გოვორუხინი. კანდიდატებად: თავ. ყიფიანი და კონკოშვი. სარევიზო კომისიის წვერებად: თანცხავა, ბელიაკი და დიკოვი.

სხდომა გათავდა ნაშუადღევს 11/2 საათზე. წვერთაგანი

* * ს. ანაბა (ქიზაფი). გუშინ გაბა და დამკვეთ. როგორც სხვა სოფლებში ქიზაფის წყენ-საფელიც უკვე დაიწყო, ვინც წინა განმავლობაში საგონობლად დატყვევითა... დიახ! მას ეამსა შინაფარფაშობდა ანაბა, მაგრამ, იტყვიან, „ღრონი მეფობენო“. დიდახანია, რაც რევიანი მოსავალი აღარ გვინახავს, როგორც პურისა, აგრეთვე ღვინისა და უამისოდ კარა მდგომარეობაში ჩავარდება ისეც ყოვლად დაჩაგრული გლეხი, კარგათ ვიცით. 1 კოდი (3 ფ.) სომინდი 2 მან. ფასობს; ამდენივე ფეტვი 1 მ. 40 კ. და 1 ფ. ფქვილი 1 მ. 60 კ., მაგრამ რამდენ გლეხთაგანს ექმნება ღონისძიება ფქვილის სყიდვისა? ძლიერ მტორეოდენს. თუ რომელსამე გლეხსული უდგა, იგი ფეტვსა ყიდულობს (თუ ისიც საკმაოდ არის გასასყიდად); უმეტესობა კი საც მოკლებულია.

— მოსალოდნელია ჭარხაშული. რაც შეეხება წლევერდელ მოსავალს, ის ღვთის მადლით საკმაო კარგია: ვენახებს მშვენიერად ასხია, ხორბალს, და ქერის მოსავალსაც არა უშავს რა! ასე რომ, მოსალოდნელია, ახლა მინც თვისისუფლად ამოისუნთქოს დაბინავებულმა გლეხმა და ყოველისფერი ხარჯი გაისტუმროს.

— ორა სკოლის დახმარება. ანაგას და სოფ. ვაქირს კარგა ხანია საერთო სამინისტრო ერთ კლასიანი სკოლა ჰქონდათ. ეს სკოლა ვაქირში არის დაარსებული და ჩვენ ბავშვებს კი იქ სიარული უჭირდებოდათ, ამისთვის მთავრობამ წელს საკუთრად ანაგელებს დაუარსა სკოლა. ეს ამბავი, რასაკვირველია. დიდად სასიამოვნოა. მაგრამ საქმე ის არის. რომ სამინისტრო სკოლის გახსნისთანავე დაარსდა სამრეწვლოც ესეც მეტად კარგია. თვით სკოლებიც საგნე ყმაწვილებით, ასე რომ ბევრს ფეხზე უხდება დგომა. უკანასკნელში 60 ბავშვია და პირველში 60, მაგრამ როგორ გაუძღვეს 90 ბავშვს ერთი მასწავლებელი, ან და რას ისწავლის ბავშვი ერთის წლის განმავლობაში? ანაგელები სამრეწვლო სკოლას უფრო თანაუგრძობენ, ნამეტნავად თუ იგი წესიერი ნიდაგზედ დამყარდა და კარგდ მოეწყო მისი საქმე. ესეც კი უნდა დაუმატოთ, რომ ანაგელებს სამინისტრო სკოლა არა სურთ მით უმეტეს, რომ ხარჯი უოკეცდებათ

— აფთაქას გახსნა. რადგანაც „სიუხვე გულისა გვიძულდებს აღვატოკოთ ბაგენნი ჩვენნი“, უნდა ვსთქვათ, რომ ჩვენდასაბედნიეროდ ბ. ს. მაისურაძემ აფთქა დაარსა. წამალი 20% ნაკლებ ვაიყიდება, ვიდრე სიღნაღს. აფთქაში ჰყიდიან როგორც თვით ბ. დამყუძნებელი გვარკმუნებს. აგრეთვე ბ. მაისურაძე ამბობს, რომ იგი ექმნისაც მოიწვევს და ამ გვარად ავად მყოფს 50 კ. დაეხარჯება, წამლის ფულის გარდა, მაშინ როდესაც სიღნაღიდან (7 ვერსის სიშორეზე) მოწვევა ვკითხისა 5 მან. ჯდება. თუ ეს ასე იქმნება, დიდად მადლობის ღირსია ბ. ს. მაისურაძე.

*** სოხუმი. წარმოდგენა.** დი- ხანია აქაურს სატუსალოში სურობილთა საცოდავი მდგომარე- ბა საზოგადოებისაგან შევლასა დახმარებას თხოულობდა. უე- ჟიობა, უსაქმლობა, უბინაობა ყვე- ლათფერი იმათ დაატყდათ. სახადმა- ლეულ მუსრი გაავლო საცოდავი- თა. თითქმის ყოველ ცისმარე დღე- თითო მიცვალეულს ახვევებდნენ საბატონოდან. ეს სენი დღესაც არ არის დამცხრალი. მართალია არიან აქ ამორჩეულნი პირნი, სა- ტუსალოს დირექტორებად წოდე- თუნი, რომელნიც კანონით უნ- და ზრუნავდნენ მათის მდგომარე- ბის გაუმჯობესობისათვის, გარნა- თელი მათი ზრუნვა იმით გამოი- ძატა, რომ წლელურ ერთადერთი ხელმა ჰქონდათ და ამ ხელმაზე- დაც იმაზე აღძრეს კითხვა, სატუ- სალოს ფერშალს ჯამაგირი მოვუ- ტკოთო.

აი ამ სვე უბედურთა ცრემლე- რის მოსაწმენდათ თავადის ასულის ნასტ ვარ. წერეთლის მოთავეო- თით 14 მაისს ადგილობრივის სცე- რის მოყვარეთაგან წარმოდგენა იყო ამართული. ქართულად ითამაშეს „ჩიკოვანის ვოდველი“ „ბნელა კახში“, ხოლო რუსულად კარე- ვის 3 მოქმედებიანი დრამა „სა- ვლისწერო ნაბიჯი“ და ჩხვივის ოდველი „წინადადება“. ქარ- თულს ვოდველში მონაწილეობას ლებდნენ თავადის ასული ან. გ. ერეთლისა, ან. კიწმარეიშვილისა და ბანი თ. სახოკია. ვოდველმა ფერი აცინა დამსწრე საზოგადოე- ბის განსაკუთრებით კარგა შეას- ულა თავისი როლი ცელქი მო- ჯალე ქალისა ან. წერეთლისამ. რუსულმა დრამამ და ვოდველ- ზედმიწევნის მწყობრობით იარა. განსაკუთრებით თავი იჩი- ეს თავიანთის შეგნებულის თამა- ლობითა ქ-მა სოფ. ფონ-ბერგოლ- დსამ, სოფ. ვინიკოვისამ, ვ. გო- ლიკისამ და კ. ხრუსტალიოვამ. სა- ზოგადოებამ ყველა მოთამაშე ქა- რებს მშვენიერი თაიგულები მი- ათვა სათითაოდ.

შემოსავალი თუთხმეტ თუმანს ჰქონდა. საზოგადოება საკმაოდ აქტიური, მხოლოდ არა ბრძანდე- ლდნენ თვით დირექტორები სა- ტუსალოსი და არც რამე დახმარე- ბამორჩენით წარმოდგენის მო- გვესათვის. ალბად ტუსალების და- ნაშენება და შეველა მათი საქმე არ არის. ერთი ვინმე დირექტორთა- ბნი ე-სკი მოვიდა, მაგრამ უფროსი სასყიდლად-კი არა, თუ- რანის დასახურდავებლად წარმო- ედნის კასირთან.

ყურმოკრული საუბარი

ექიმი. რათა ბრძანდებით ავადმყოფ- ახალგაზდა ქალი. სიწინადად მ- ადამილი სურვილი, სიწინადად ისტე- რიკული შემართება და შავიკი დაშინება. ექიმი. თქვენ წამალი ვერას გაშე- კითხით, შეერთეთ ქმარი და მორჩებით. ახალგაზდა ქალი. კვირა... ძლი- რად... დას... ძლიერ კარგს მარჩეუთ ვარწმუნებულად ვსვავარო, რომ წინადად ვარწმუნებულად თქვენს ზე- დეცა, იმდენად უფრო თქვენთვის უფრო იქნება, მას შეერთეთ

ექიმი. მამსულ, ექიმები წამლს გამოეწერნო ხოლმე, მაგრამ ჩვენ კი არ ვსვამთ.

სამკურნალო ღარიგება

სათვალე და მისი მნიშვნელობა თვალებისათვის. მკურნალობა — ეს ღარიგება შეჩვეულების დასასამიდან არ შეჩვეულებულ ერთ წერტილზედ. ერთ ხანში ადვილად შეიძლება წყლუ- ლად მასობად შეითადი წამლობისა. შეტრე ხანში ზარველობას უთმობს სხვა შეთრად. ძველად ხანგრძლივად შენდებს ახალი. მაგრამ სათვალე არც ერთ შეთრად წამლობისს არ უარ უე- ვია. მისი მნიშვნელობა თვალისათ- ვის საუკუნეების არ დაუზრდალავს, ზიარქით დღით-დღე მატულობს. ამის დაკვლად რაზემ ადამიანთა უმრავლე- სობა ითვლებული ხდება ისეთ ატმო- სფეროში იმუშავოს, სადაც თვალები — ეს ხანა ნაწილი სხეულისა კი არა, თვით მთელი სხეული, ორგანიზმი უძღუნდება; ხოლო უმცირესობა შეე- ნებულად თუ შეეგნებულად, უზრუნვე- სთვალეს და სამკურნალო, მთავარების კრილოვის მამუხს, რომელსაც ფუნის ხმის ათვლით თუ სისულელით სათვალე- ბის მნიშვნელობა ესმოდ მაგრამ გამოე- ნება მათი ვერ მთავრებებისა.

სათვალეს აქვს თავისი ასტროია, რომელთა ასტროიკისა ზღინი მთე- ვითხრობს, რომ ქრისტეს დაბადებამ- დან უთვალე ადამიანები ხმარებდნენ მინებს განსაზღვრებულად მსგავლობი- სით. მას ემთხვევა ფილოსოფოსის სე- ნეკან, რომელიც სენსორობდა ქრის- ტეს დაბადებამდ. მაგრამ ამ სხით, რა სხითაც დღეს სათვალეების ხმარე- ბის და აკეუბენ, შემოადებულა 1283—1290 წ., ქრისტეს დაბადე- ბის შემდეგ. სათვალეს გამოგონებ- ლად ითვლება ბერ სავინო-დ-არტ- ვინო, რასაც მოწმობს წარწერა მისს სათვალეზედ.

რამი მდგომარეობს მნიშვნელობას სათვალეებისა? სათვალე თვისდა თავად არ წარმო- ადგენს სამკურნალო წამლს, რომელ- მაც თვალები მთარბინოს. როგორც კოქლს ევარჯენი, — დასურდნობელი ჯობა ექვს მთარბინო-სარულში, სა- თვალე თვალეს მსგავლობის საშუ- აღებს ახლავს. რაც ევარჯენია დასე- რტოვულ-დაუძღუნებულ ფეხებისათვის, ის არის სათვალე თვალისათვის. სა- თვალე ავსებს მას, რაც თვალეს აკ- დია.

იგივე სათვალე, რომელაც ერთის- თვის სსარგებლობა, შეიძლება შეტრე- სთავის დადა მსახურება შეიქნეს. სა- სარგებლობა, რაც მისი სსარგებობა თვალისათვის ექიმის მიერ დადსტუ- რებულია; მსახურება, რაც მის სსა- რგებობს ექიმის დაუკითხვად, „შეკითხ- სთავის“.

სათვალეს განმარტებულად არ კმარა მარტო ხმარის ცოდნა, სსარგებლობა სა- თვალე შეეფერებადეს ადამიანის სსარის მოყვანილობას. ვენის ზრთვესორა სა- კლავს სქერს, რომ მას ერთხელ შე- სწავლა ერთ ახალგაზდა სტუდენტს, რომ სათვალეს ტარების დრანს ევარჯ- დოების თვალები და თავი ამსტრუგე- ბათ. „დადად გამკვირვს ამ ამბავს, განხრტობს მსტრუგებულა ზრთვესორა: სტუდენტს სათვალე შე გამოეწერე და დაწმუნებული ვეყოვი, რომ ხომ- რას ამორჩევაში შეტრად არ მამსე-

და, მაგრამ მისინე ვავსინე სათვალე და დაავსე. რომ ერთი ნაწილი მისი შეტრეულ შეეფერებად ათ დასარე- ბული და, რადესაც ეს ნაწილი შეეფე- რება, სტუდენტს მორჩია“.

სამკურნალო თუ ორი დგომარეობა კაცს სარგებლობს სათვალეებით, ათ იმდენი მთავე აწამლავს თვალეს. სსა- რად შეხედეთ ქადაქში კადაწა „სა- რამის-ვაგარებს“, რომელთაც წამოე- სეკებთათ ცხვირზე სათვალე — შეხენედ წოდებულა და ამხრტავენად კადს- ცქერან იმ ცოდველეს, ვასაც სათვა- ლე არ შეუქნია. ეს ჩვეულება უფრო განხრტებულა მისწავლე ახალგაზდა- ბში. ზრთვესორა კონი სსარგებლობას ამობს: „რა სსარგებობას, რადესაც ახალგაზდათ თვითვე იმრმავებს თვა- ლეს, რა უზრუნველობას მშობლების მხრით, რომელთაც უადრდედად შე- ცქერანს შეიძების სულელობასათ, თვა- ლები ძვირფასი სუნჯავს ადამიანის, რომელთაც ესკირტებს დადი სათრ- თინალით მოვლა“.

შესახამხვი შექალა შალეური თვალეს უწოდებს „ცთი მთვალენებულ დაუფასებელ სუნჯავდ“. შექალა და შოკტნი თვალეს ვარსკვლავებს ადრე- ბენ. მსარტარნი სთვლანს გამომსხვე- ლად ადამიანის ვანებრთე ვლა-დადე- ბისა, ადებრტ გრეფესი არ აიოს, „თვა- ლები ახალგაზდაებს ჩვენს სქერს და მათი მნიშვნელობა ესმის მხოლოდ მას, ვასაც თვალებით უსარგებლობს ერთ- ხელ, მაგრამ შემდეგში მსგავლობას დაუკარგავს“.

დონ-ბახილი

სამეცნიერო ცნობა
მელანესიელთა საზრდო

მელანესიელები ეკუთნიან შავ გვარ-ტომს, ე. ი. ნეგრებს. ისინი სცხოვრობენ ტანმანიაში, ავსტრა- ლიაში, ახალ გინეაში, ახალ კა- ლედონიაში და სოლომონისა და ფიჯის კუნძულებზე. ეს ქვეყნები დედა მიწაზე ბუნებით ყველა ქვე- ყნებზე უფრო ღარიბია, გარდა ცივი ქვეყნებისა და ვერედ წოდე- ბულ „ცეცხლის ქვეყნისა“. გან- საკუთრებით ტანმანიასა და ავსტ- რალიაში აკლია ადამიანის საზრდო. აქ არ გააჩნით არც ერთი პურის მცენარე და მის მაგიერად ინდის ხურმითა და ბალახეულობით საზ- რდობენ. საბრალო ავსტრალიე- ლი ქალი იძულებულია, მიწა ჩხირ- კოს წამწვეტებულ ჯოხით და იქ ეძიოს საქმელად ფესვები და სხ. იგი საზრდობს აგრეთვე სხვა და სხვა გვარ მცენარის წვენით, ფი- სით, ხილეულობით და სხ... მაგ- რამ უმთავრესი საზრდო ტანმანი- ელთა და ავსტრალიელთა არის ხორცეული. მხოლოდ ასეთი საზ- რდოც მათ ძალიან ნაკლებათ მო- ეძევათ: ცოტათი უფრო ბლო- მად, ვიდრე მცენარეულობა. მათ ქვეყნებში ცხოველების რიცხვიც ფრად მცირედა, — ასე რომ, რო- ცა შიმშილი ძალიან გაუჭირვებს საქმეს, ეს ხალხი ძალსაც და ადამიანის ხორცსაც გემრიელად შეეცევა. სხვათა შორის, მათთვის დიდ ბედნიერებას შეადგენს ზღვი- დან გამორიყული ვეშაპის მძორი, რომელსაც მადინად მიადებენ ხოლმე. მაგრამ, სამწუხაროდ, ასე- თი ბედნიერება მათ იშვიათად ეწე- ვათ ხოლმე.

მელანესიელთა ქვეყნებ შორის ყველაზე უფრო ბლომათ ახალ- გინეაში შოულობენ საზრდოს; აქ მცენარეულობაც უფრო ბევ- რია და ცხოველიც. აქაურ ტყვე- ბში ხშირად შეგხვდებით ღორი, რომლის მოშინაურება მკვიდრთ ცოტ-ცოტათი უკვე დაუსწავლი- ათ. მათ ჰყავთ მოშინაურებული ძაღლი, აგრეთვე შინაური ფრინ- ველებიც. აქ ბლომად არის თევზი და გარეული ფრინველები.

ზოლინესიელთა საზრდო

პოლინესიელები ეკუთნიან ყვი- თელ გვარ-ტომს, ე. ი. მონგო- ლებს, სახელდობრ-კი მონგოლთა დაბალ მოდგმას. წინააღმდეგ მე- ლანესიელებისა, ესენი ოდნავაც ვერ დაემდურებიან თავიანთ ბუნე- ბას, რომელსაც უხვად დაუჯილ- დოვებია მათი ქვეყნები. მათი სა- მშობლო სწორედ დედა-მიწის იმ შუა-გულშია მოქცეული. სადაც ბუნება ყველაზე უფრო მდიდარია და ჰავა თბილი. ჰავა აქ იმდენად თბილია, რომ ტანისამოსი ზედ-მე- ტი გამხდარა და ხან-და-ხან რომ წვიმები არ იცოდეს, აღარც სად- გომი იქნებოდა საჭირო.

პოლინესიელნი, განსაკუთრე- ბით, მცენარეულობით არიან მდი- დარნი. ცხოველები და ფრინვე- ლები მათ უფრო ნაკლებათ ემო- ვებთ; ამ მხრით ესენი აღარ არი- ან ახალ გინელებზე ბევრად უფ- რო მდიდრები. სხვათა შორის, მათ ჰყავთ შინაური ძაღლი და ღორი. ძაღლის ხორცსაც დაღო- რისასაც ესენი ერთნაირი მადით გიახლებიან.

თუმცა სხვა და სხვა გვარ მცე- ნარეთა რიცხვი აქაც მცირედა, — სულ ოცდა ათიოდე გვარი ძლივს თუ იქნება, — მაგრამ სამაგიეროდ ბევრი მათგანი სწორედ რომ და- უფასებელი მცენარეა. შავალითად, ქოქუსის ბზა, რომელიც აქ მრავ- ლგან უშველებელ ტყეებად არის გადაქცეული, არა მარტო შენო- ბის მასალად და თოკის საგრებად არის ჩინებული, არამედ ამასთან მცხოვრებთ სსამომგნო სასმელსა და საქმელს აწვდის. გარდა ამისა, ამ ქვეყნებში ხარობს ოცდა ცამე- ტი ჯიშის პურის ხე. მათ შორის, ნამეტურ ერთი ჯიშია ფრად ნა- ყოფიერი. არის კიდევ მრავალი სხვა მეტად სასარგებლო მცენარე, მაგრამ ყველაზე უფრო საყურად- ლებო კი, ერთი მცენარეა, რომ- ლის ორიოდე ქცევა საშოკამდე კაცს არჩენს წლიურად, მაშინ, როდესაც მის დასამუშავებლად სამი კაციც სრულიად საკმარისია.

ერთი სიტყვით, პოლინესიელ- თა ბედს, საზრდოს მხრით, ძაღ- ლიც ვერ დაჰყვებს. ბუნება მათ იმდენ საზრდოს აწვდის თითქმის სულ მზა-მზარეულად, რომ მათ შეუძლიათ ბევრი შრომით თავი არ შეიწუხონ და მინც გაუჭირ- ვებლად იცხოვრონ.

მაგრამ, მეორე მხრით, ეს მშვე- ნიერი ბუნება დამლუპველიც არის მათთვის; ეს იმიტომ, რომ, რაკი ბუნება მათგან თითქმის არავითარ გარჯას არ თხოულობს საზრდოს მოსაპოვებლად, ამის გამო მათთვის აღარ გამხდარა საჭირო შენამჩნე- ვად ამუშავონ და ავარჯიშონ თა- ნისიანთი ქუთა-გონება; აქედან-კ

ის წარმოსდგება, რომ ისინი ნა- მუდამოდ გონება დახშობენ. გა- ნუვითარემდენი მსგავსი მსგავსი ლებულნი არიან წინამდებოთისა უნარს.

ამერიკელთა საზრდო

ყველა ძირეული ამერიკელები ეკუთნიან მონგოლთა მგზავს ტომს. ამერიკის ბუნება საზოგადოდ მეტად მრავალ თევზთან, მაგრამ განსაკუთრებით მქსიკისა და პერუს მცხოვრებთ წყალობს იგი. ქვეყნე- ბი მდებარეობენ ამერიკის ცხელ ნაწილში აქ ოდესღაც მეტად სა- ყურადღებო სახელმწიფოები არ- სებობდნენ.

სანამ მექსიკელებსა და პერუე- ლებს ევროპიელები დაიპყრობდნენ მცხოვრებთა უმთავრეს საზრდოს შეადგენდა მცენარეულობა. პე- რის მცენარებში უმთავრესად სი- მინდს ხმარობდნენ საზრდოდ, გან- საკუთრებით მექსიკაში. ჰქონდათ აგრეთვე მრავალი სხვა მასაზრდოე- ბელი მცენარე. სხვათა შორის: აქ საზრდობდნენ თევზით და ნაღი- რით; ინდურით და აგრეთვე ძაღ- ლის ხჩრცით. ძაღლი მექსიკაში ერთგვარი შინაური პირუტყვი იყო. პერუელებს კი ჰყავდათ ორგვარი: სასაპლნე ცხოველი: ლამა და ალპაკა, მაგრამ მათი უმთავრესი საზრდო იყო კარტოფილი და ერთ- გვარი ფეტვი. მას შემდეგ რაც ამ ქვეყნებში ევროპიელებმა მოიგდგეს ფეხი, მცხოვრებთა საზრდოც ძლიერ შეიცვალა.

პერუსა და მექსიკის გარეთ ამე- რიკის ბუნება ძალიან ნაკლებათ წყალობს მკვიდრთ მცენარეობას. მათ ფრად ცოტა საზრდოს აწე- დის და ამიტომ მათში ძალიან იშვიათად შეხვდებით რიიმე ნასახს მიწის მუშაობისას. ისინი უმთავ- რესად თევზის ქერით და ნაღი- რობით ირჩენენ თავს. ეს გარე- მოგება კი ფრად აფარებებს მათ განვითარებას, რადგან სანამ რო- მელიმე ტომი უმთავრესად მთევე- ზეობით და ნაღირობით ირჩენს თავს, მანამდე მას არ შეუძლია თავი აახწიოს ველურ მდგომარეობას; კი- დეც ამიტომ გარდა პერუსა და მექსიკისა, მთელ დახარჩენ ამერი- კაში, ევროპიელთა, მისვლამდე, თქვენ ნახავდით ცალ-ცალკე ტო- მებს, რომლებიც ყველანი ცოტად თუ ბევრად ველურები იყვნენ. მხოლოდ აქა-იქ უფრო ნაყოფიერ ადგილებში, ჩვენ ვხვდავთ რაღაც ნასახს მიწის მუშაობისას, მაგრამ მხოლოდ ნასახი მისი არ კმარა ველურ მდგომარეობიდან გამოსა- სვლელად.

განსაკუთრებით ამერიკის სულ განაპირა ქვეყნებში მოუძულეობა ბუნებას ადამიანი, აქ ნაღირობაც კი შეუძლებელი გამხდარა, რადგან მცენარეულობასთან ერთად, ცხო- ველებიც ძალიან იშვიათად მოი- ძებნება და მცხოვრებთ აქ უმთა- ვრესად ზღვა ასულდგმულებს თე- ვზებით, მკვდარი ვეშაპებით, ლო- კოკინებით და სხ. ასეთ მდგომა- რეობაში არიან ესკიმოსები და პე- შერები.

დეკრეტები

(რუსეთის დეკრეტთა საკანონმდებლო)

16 მაისი

კანონმდებლობა. 16 მაისს მოვიდა პეტერბურგში ბუხარის ემირი. ვაგზალზე ემირს მიეგებნენ: თურქეთის გენერალ-გუბერნატორად ნამყოფი გენერალი ვრეცესკი, უმთავრესი შტაბის აზიის ნაწილის უფროსი, გარეშე საქმეთა სამინისტროს წარმომადგენელი და მრავალი სხვა. ვაგზლიდან ემირი წავიდა საზამთრო სასახლეში.

ვაჭრობის. აქ შაბაბეძეობა მოახდინა იმ ამბავმა, რომ შლეი დროზე ვერ მივიდა სანტ-იაგოში როგორც ამის იმედი ჰქონდა ზღვის დეპარტამენტს. იმის მაგივრად, რომ ის წარსულ კვირას მიესულიყო, მხოლოდ სამშაბათს გავიდა სინდუგისიდან, თუ ზღვის დეპარტამენტმა 24 საათის განმავლობაში არ მიიღო ოფიციალური ცნობა ამერიკისა და ისპანიის ესკადრების შესახებ, გაიგზავნება ამბის შემტყობი გემები.

კინემატოგრაფი. აქ ხმა დადის, რომ ამერიკის ფლოტი დამარცხებულ იქმნა ისპანიის ფლოტისაგან სანტიაგოში კუბასთან და რომ აღმირალი სამოსონი მოკლესო. ამ ხმისათვის საბუთია საჭირო.

მადრიდი. აღმირალის კამარას ესკადრა გავიდა კადისიდან ღია ზღვაში სამანევროდ რამდენიმე დღით.

მადრიდი. სერვერის ესკადრა სანტიაგოშია საპსონის ესკადრის უმთავრესი ნაწილი მას ალყას არტყამს. შლეი თვალ-ყურს ადევნებს იუკატანის სრუტეს. ამერიკის გემები წავიდნენ სინდუგისიდან; აღგილზე დარჩა მხოლოდ ოთხი გემი.

მადრიდი. მანილიდან იუწყებიან, რომ მეამბოხეთა წინამძღოლმა აგვინალდომ დევსაგან იარაღები მიიღო და შემდეგ ისპანიის მომხრედ განაცხადა თავისი თავი.

ლონდონი. გლადსტონის გვამის ვესტმინსტერის მონასტერში წაჭვენების ცერემონია მოხდა ქვედა და ზედა პალატების წევრთა, უცხოეთის მთავრობის წარმომადგენელთა, პრინცებისა და პრინცესათა მონაწილეობით. უელსის პრინცესა და იორკის ჰერცოგის გვირათ ბაღდადის ფოტოები.

პარიზი. პრინცი ჰენრიხი ორი გემით მივიდა 15 მაისს პორტარტურში, საიდანაც 15 მაისს ვიხაი-ვიეში გაემგზავრა.

ნიუ-იორკი. დეპეშა კინესტონიდან (იამაიკა): „ამერიკის მისამგებლებელი კრისერი „ხარვარდი“ მივიდა დღეს დილა ადრიან კინესტონში: სანტ-იაგოდან, საიდანაც გამოვიდა გუშინ შუადღისას. იმ დროს ამერიკის 12 გემი ნავთსადგურის გარეთ იდგა. თითქმის დარწმუნებით ფიქრობდნენ, ისპანიის ფლოტისათვის სადგურში იმყოფებოდა.

ბოსტონი. გაზეთს „B st. Herald“-ს კინესტონიდან დეპეშით აუწყებენ: „აქ მოდის მტკიცე ამბები, რომ შლეი სანტ-იაგოს არხში შევიდა, დაამარცხა სერვერის

ფლოტი და ზარბაზანი დაუშინა სანტ-იაგოსაო“.

ვაჭრობის. ლონგი აცხადებს: ჯერ არავითარი ამბავი არ მიმდინარეობს ამერიკელებისა და არც ისპანიის ესკადრების შესახებო.

ნიუ-იორკი. „Herald“-მა მიიღო დეპეშა კინესტონიდან: „ამერიკის გემი, რომელიც აქ სანტ-იაგოდან მოვიდა, ამტკიცებს იმ ხმას, რომ შლეი ალყა შემოარტყა სანტ-იაგოსაო; არავითარი ომი არ ყოფილა“.

18 მაისი.

რომი. მინისტრთა შორის უთანხმოება ჩამოვარდა, რის გამოც სკონტი-ვენოსტამ გამოაცხადა, რომ სამსახურს თავს ვანებებო. საღამოზე რუდინიმ თხოვნა მისცა მეფეს მთელი სამინისტროს გადაყენებაზე. მეფემ ისევ რუდინის დააუვალა ახალი სამინისტროს შედგენა.

პარუბა. 13 მაისს ვარშავასთან სოფ. მლოცინში პოლკოვნიკის ლეგოტინის ქვრივის გვამი იპოვეს ტბაში, ქვრივი დაუბრუნებია, თურმე, მისივე შვილის მოსამსახურე ჯარის კაცს სალნიკოვს რაღაც შურის ძიების გამო. გამოძიება სწარმოებს.

ნიუ-იორკი. სამოსონის ესკადრა დაბრუნდა კიუესტში. შლეის დაღუპული აქვს სანტ-იაგოს ალყას შემოარტყმა. ამბობენ, რომ სამოსონს აზრად აქვს გავანას დაცესო.

მადრიდი ამერიკის გემები, რომელიც სანტიაგოსთან იდგნენ უცხოელებს სადღაც წავიდნენ და არც არავინ იცის საიღვენ. ქალაქი სანტიაგოში (ფილიპინებზე) გადაუწყვამთ აჯანყებულთ, რომელთაც ციხის უფროსი, ჯარის კაცი, მღვდელი და სხვა ესპანიელები დაუხოციათ.

განსჯა

სერგის-პარსის შუარპინის გზის გაყვანის სამუშაო გაგრძელება

იქვეს ეკვლია მსურველებს, ვინც კი რად იდებენ გზის გაყვანის სადგურ ნახანინად (მუ-103 ვერსი ტვილის-ვარსის გზისა) ტვილისის ტუბერნიის ბორჩალოს მხარის სოფ. უხუნდარის გზის განაგებად.

გზა უნდა გაიჭრას 6 არშინის სიგანისა და იმ გვარად უნდა იქმნას მდლობებზე დაქვითი, რომ სამ-ცხენის ეტლის თავისუფლად შეეძლოს 25 ფუთის ბარჯის სიღვა, გზის მოქმედება სანტრო არ არის, მხოლოდ უნდა მოიფინოს დროით, რომელიც ამოსათხრედ ადგილებში იმოკვება. კვდებზე კი უსწორო ადგილები უნდა მოიფინოს კვდის ნახ-

ტრეკებით.

კვდების ამოყვანა გზის შესამკრებლად სანტრო არ არის იქ კი, სადაც აუცილებლად სანტრო იქნება დიანდის ნაწილის შემკრება, იმისთანა ადგილებში, სადაც ფერდობი იმ გვარად იქნება დაქვითული, რომ გზის ვერ დაიჭრეს, უნდა გარეგან მიუძღვნეს შესამკრებელი კვდელი იმ მხლით, რომელიც იმოკვება იმავე გზის შემობრუნებულ ციცაბოების გასწორებაში. მთის წველის გასწვრივ, სადაც სანტრო იქნება, მდლობის მხრიდან უნდა დარები დაკვას; ამ გვარად დარები უნდა დასტანდეს დიანდის ქვეშ, სადაც სანტრო იქნება წველის გაშვება, ეს უკანასკნელი დარები უნდა მოქვავებული იყოს ზევიდამ სადაც სანტრო იქნება, უნდა გაშენდეს სიღები მშრალი ხისგან.

მსურველთ ნება ეძლევათ იკისრონ ამ გზის გაყვანა გზის მისცენ ისეთი მიმართულება, რომელსაც თითონ მოისურვებენ და დახმობის ფასი მთელი გზის შემუშავებისა.

სამუშაოს აღების წინადადებას განკუთვნილი მიიღებს იმ ზირობას, რომელსაც უკვე ცნობილი არის მისთვის, რომ გორც სინდისიერად აღმსრულებელი თავისთ ნაკისრი მოვალეობისა; და ან იმთავს, რომელსაც შეეძლება მოქმობა წარმოდგინოს სამმართველო ან სასოკადო დანახებულებიდან იმაზედ, რომ მთლიანად შეასრულეს უკანასკნელ ხუთი წლის განმავლობაში ნაკისრი სამუშაოები.

წინადადებასთან ერთად განკუთვნილი უნდა წარმოდგინდეს იქმნეს ბუთ 10% იმ ფულისა, რომელსაც დააფასებს თითონ მსურველი გზის გაყვანის დამუშავების განცხადებების წარმოდგენის ვადა დახმობის 10 იქისი 12 სათი დღისა, თითონ მუშაობა უნდა გათავუბულ იქმნას 1 დეკემბრად 1898 წლის (3-2)

ხელის მომწერთა სურდებობა!
 დღევანდელ ნომერთან გაზ. „სენსიბილი“ ერთადვე უსსიადლოთ კვ. **სენსიბილი** პატარა წიგნაკი სურათით ეკვლად უსამდგელთა კლემსენდრი **პისისკოსონი**. გურა სმეგრდოსა.

На 1898 годъ продолжается подписка на иллюстрированное ежемѣсячное изданіе

НОВЫЙ ЖУРНАЛЪ

ИНОСТРАННОЙ ЛИТЕРАТУРЫ

ИСКУССТВА и НАУКИ

Болѣ 1.500 иллюстрацій на лучшей бумагѣ

Въ вышедшихъ трехъ книгахъ (январьской, февральской и мартовской) 350 иллюстраціями напечатаны: 33 статьи современного интереса, по литературной критикѣ, по вопросамъ общественнымъ и научнымъ. Иллюстрированная заграничная хроника: болѣе 55 статей и заминокъ на современныя темы; изъ прошлаго, литературныхъ художественныхъ и научныхъ мнѣний, изъ артистическаго міра, изъ иностранной журналистики и прочее.

СЪ ОСОБОЮ НОМЕРАЦІЕЮ СТРАНИЦЪ:
ЧЕЛОВѢКОЛЮБІЕ—ИСТИНА—ПРАВОСУДІЕ (письмо къ Франціи)
ЭМИЛЯ ЗОЛА.
ПЕРЕПИСКА РЕНАНАІСЪ БЕРГЕЛО (О положеніи Франціи послѣ 1870 г.)
ПИСЬМО ЭМИЛЯ ЗОЛА КЪ ФЕЛИКСУ ФОРУ.
ПРОЦЕССЪ ЭМИЛЯ ЗОЛА (Подробное описаніе, 16-ти лѣтъ оубданий суда, изъ днѣхъ департаментскихъ иллустраціями).
РОМАНЫ, ПОВѢСТИ И РАЗСКАЗЫ: ОПОРА СЕМЬИ. Романъ Альфонса Додэ.
АРИЖЪ. романъ Эмиля Зола.—**СЕНЪ-МАРСЪ** или заговоръ въ Рпарствѣ Пе Людовика XIII. **АЛФРЕДА ДЕ-ВИНЬИ** (съ рисунками).—**А АФНЪ** тинорическій романъ георга зберса.—**ПРИКЛЮЧЕНІЕ ПОДЪ ННОЕВЪ.** ГОДЪ. Пазказъ цщонне.—**ДЯДЯ ДЖИМЪ** и **ДЯДЯ БИЛЛИ.** (Ис-особы вѣсть **бретъ-гарта.**—**ЖИЗНЬ И СМЕРТЬ.** 4 разсказа амброаза бирвана (англійскаго).—**КАКЪ Я ПОМОГАЛЪ СВОЕЙ СУДЬБѢ** и что изъ это вышло. Юмористическій разсказъ **СТОКТОНА** (съ англійскаго).
 Съ Февральской книги печатается **ПЕРВЫЙ ПЕРЕВОДЪ** знаменитой эпопеи

РАБЛѢ
Необычайно диовинная жизнь Гарагантуа
 (Съ Французскаго текста XVI вѣка) СЪ ИЛЛУСТРАЦІЯМИ ДОРЭ
 РАА.ИЭ—родоначальникъ новѣйшаго реальнаго романа. Воодушевленный новыми просвѣдательными идеями Возрожденія. Раблѣ въ фантастической формѣ сказочнаго вымысла затрогиваетъ множество вопросовъ общественаго значенія осмѣиваетъ заблужденія и пороки своего вѣка, предрасудки, угнетавшіе мысль и свободу личности, ратуетъ противъ нетерпимости, схоластики и шарлатанства въ наукѣ. Его эпопея отличается занимательностью картиннаго богатствомъ идейнаго содержанія, характерными образами, живыми діалогами, неистощимымъ юморомъ, каламбурами, шутками и островами.
 РИССУНКИ ГУСТАВА ДОРЭ, иллюстрирующіе шагъ за шагомъ текстъ Раблѣ въ его мельчайшихъ подробностяхъ, сами по себѣ составляютъ замѣчательное явленіе въ области французскаго художественнаго творчества, принадлежатъ къ наилучшамъ произведеніямъ этого знаменитѣйшаго изъ соавладчиковъ XIX вѣка.
 Въ ближайшихъ книгахъ будутъ испечатаны, сверхъ того переводы неизданныхъ на русскомъ яз. сочиненій: **ЖАНА ПЮЛЯ РИХТЕРА, А. ТРОЛОПА** (Романъ), **ОЧЕРКИ ГЮИ ДЕ МОПАСАНА,** **ИЗБРАННЫЯ ПРОИЗВЕДЕНІЯ СТЕНДАЛА, НОРМАНЫ ВЪ ВИЗАНТІИ** (Историч. романъ) Повѣсти и разсказы новѣйшихъ французскихъ новеллистовъ англійскихъ, американскихъ и польскихъ юмористовъ, художественная историко-литературная монографія

„ЖЕНЩИНА ВЪ ИСКУССТВѢ“ (болѣе 300 гравюр).
 Парвая книга «Новаго журнала Иностранной Литературы» печатается вторымъ изданіемъ.
Подписная цѣна на 1898 Г.:
 Годовая (съ 1-го января 1898 г.) Безъ доставки 4 Р., съ Доставкой и пересылкой 5 Р.,
 Безъ доставки 2 Р., 50 К., съ доставкой и пересылкой 3 Р.,
 ставки Полугодовая
 годовые подписчики на 1889 годъ бесплатно получаютъ начало романа «Э. ЗОЛА ПАРИЖЪ».

Для г. г. служащихъ въ правительственныхъ и общественныхъ учрежденияхъ допускается разсрочка за поручительствомъ ихъ казначеевъ.
 Подписка принимается ВЪ РЕДАКЦІИ «НОВАГО ЖУРНАЛА ИНОСТРАННОЙ ЛИТЕРАТУРЫ»—С.-Петербургъ, Конногвардейскій бульваръ, 12 въ книжномъ магазинѣ «Новаго Времени» (Невскій, 38). ВЪ МДСКВѢ—конторѣ Н. Печковской (Цетровскія линія), гдѣ для московскихъ подписчиковъ допускается разсрочка, а также принимается только годовая подписка безъ доставки въ Москвѣ—Ц. 4 Р. 50 К. Иногородные и подписчики въ разсрочку благоволятъ адресоваться въ редакцію «НОВАГО ЖУРНАЛА ИНОСТРАННОЙ ЛИТЕРАТУРЫ» (С.-Петербургъ, Конногвардейскій бульваръ, 12) 1) Редакторъ-издатель **Ф. И. БУЛГАКОВЪ.**

Первоклассные Велосипеды



„ЭНФИЛЬДЪ“

Главный Складъ для оптовой и розничной продажъ Торговый Домъ **ДЕВИСЪ и АЛЕКСЬЕВЪ**

МОСКВА, Рождественка, уг. Кузнецк. м. Д. Третьяковыхъ. ТРЕБУЙТЕ КАТАЛОГЪ